

Григорій Савич Сковорода

Мовна спадщина

ГРИГОРІЙ САВИЧ СКОВОРОДА

Народився 22 листопада (3 грудня) 1722,
Чорнухи, Лубенський полк, а помер 29 жовтня (9
листопада) 1794, Іванівка, Харківщина.
Український просвітитель-гуманіст, філософ,
поет, педагог.

Освіту здобув у Києво-Могилянській академії.
Переслідуваний світськими та духовними
владами, з 1770-х років вів життя мандрівного
жебракуючого філософа. У філософських
діалогах і трактатах біблійська проблематика
переплітається з ідеями платонізму та стоїцизму.
Зміст людського існування — подвиг
самопізнання.

Григор. о^е С.

**Просвітитель,
філософ і поет
Григорій Савич
Сковорода –
один із видатних
мислителів
історичного
минулого нашої
держави.
Це була людина
універсальних
знань і
здібностей.**

Мовотворчість Григорія Сковороди

Реалізувалась у різноманітних жанрах

- *філософські та педагогічні трактати*

- *притчі*

- *байки*

- *оригінальна і перекладна поезія*

- *проповіді й епістолярій*

Сковорода виробив цілу філософію слова

- *Він розумів його і як "безодню", що може охопити всю різноманітність космосу, і як міру речей, через яку все можна спробувати пізнати, відчувати, і як силу реально існуючого. Загадка слова, що була непізнана до нього і залишилася такою й нині, хвилювала Сковороду.*

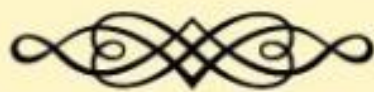
A black and white halftone portrait of Grigory Skovoroda, a man with short, dark hair, wearing a dark coat over a light-colored shirt and a dark tie. The portrait is centered in the upper half of the image.

О Господи! Благодарю
Тебя за то, что Ты
сделал все нужное
простым, а все сложное
ненужным...

Григорий Сковорода

Літературні твори Сковороди

- Більшою чи меншою мірою позначені рисами традиційної книжності (античної піітики, церковнослов'янської гомілетики).
- На думку І. Франка, вірші і пісні Сковорода писав "досить незграбною книжною мовою", "надзвичайно кучерявим і баламутним стилем". Ясно, що йдеться про суперечливість, в яку вступали книжна і розмовна мови у творах Сковороди.

*Бери вершину
і мати ти середину*

Мовний стиль Григорія Сковороди

- Позначений характерними рисами українського бароко, зокрема риторизмом.
- Хоч і заявляв Сковорода, що істина має просту мову, сам же широко використовував фігуральні вирази, метафоричні конструкції, символи, майже весь арсенал поширених тоді у світській і духовній культурі прийомів і засобів красномовства (епітетів, антитез, перифраз, ампліфікацій, асонансів та ін.). Очевидно, це викликалося прагненням філософа і художника, що поєднувалися в особі Григорія Сковороди, зрозуміти і розкрити людську душу, сповнену протилежностей, та прекрасний і болісно трагічний світ навколо.

- Григорій Сковорода залишив багату наукову і літературну спадщину, яка мала і має вплив на формування і збагачення стилістичної системи української мови.
- Його наукові трактати у жанрі монологів і діалогів з традиційними засобами класичної риторики і виразними вкрапленнями живомовних елементів, його літературна творчість, у якій все сильніше проступали окремі риси нової, що народжувалась, літературної мови, засвідчили синтез мудрості книжної і народної.

Мандрівний філософ

*Тригорій Сковорода володів кількома
древніми (зокрема, й маловідомою тоді у
православному середовищі давньоєврейською,
яку вивчив для поглибленого розуміння Біблії
)*

і новими мовами

Мовотворчість Сковороди

- Поповнила українську мову афоризмами, словами і виразами, що закріпилися з певними образними значеннями: *світ ловив мене, та не впіймав; народ спить, но всякий сон есть пробудиш; сродна праця; всякому городу нрав і права; сад божественных пісней; хто думає про науку, той любить її, а хто її любить, той ніколи не перестає вчитися; з видимого пізнай невидиме; копай усередині себе криницю для тої води, яка зросить і твою оселю, і сусідську; не за обличчя судить, а за серце; нова людина має і мову нову; життя наше—це подорож, а дружня бесіда—візок, що полегшує мандрівникові дорогу; одне мені тільки близьке, вигукну я: о школо! о книги!; Від природи, як матері, легесенько спіє наука собою. Це є всенародна і істинна вчителька і єдина; Учитель і лікар — не лікар і вчитель, а тільки служитель природи, єдиної і лікарки, і вчительки.*

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЛІТЕРАТУРИ ім. Т. Г. ШЕВЧЕНКА
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ім. Т. С. СКОВОРОДИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. Т. С. СКОВОРОДИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІТЕРАТУРНО-МЕМОРАЛЬНИЙ МУЗЕЙ
Т. С. СКОВОРОДИ В СКОВОРОДИНЦІ

ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА

ПОВНА АКАДЕМІЧНА ЗБІРКА ТВОРІВ

ЗА РЕДАКЦІЄЮ ПРОФ. ЛЕОНІДА УШКАЛОВА

*Висвітлено
в. редакції журналу "Українська
література" № 1-2, 2010 р.
З нагоди 250-річчя народження
29 лютого 2010 р.*

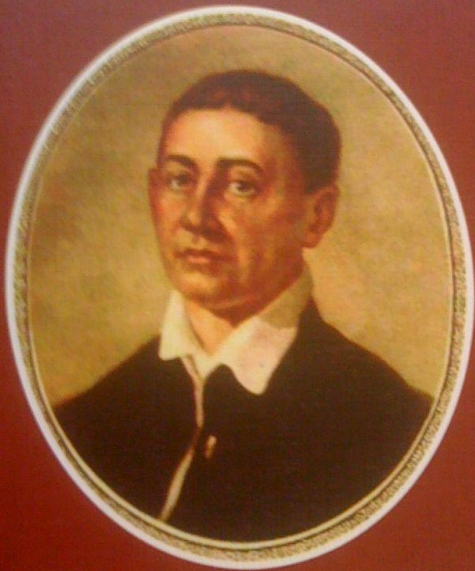
ХАРКІВ «МАЙДАН»-К

Байки харківські

Короткі · історії · для · душі

Hryhorii Skovoroda

Livada cânturilor Divine

Сковорода Г. С. ФІЛОСОФСЬКІ ТРАКТАТИ

"Відкрита книга"

2011

Григорій Сковорода

- Освітив розумом не тільки свою епоху, але й перелив своє світло у віки наступні, адже його наука стосувалася основного в житті: *яка ти, людино, що можеш і як тобі жити.*